

Barcelonès

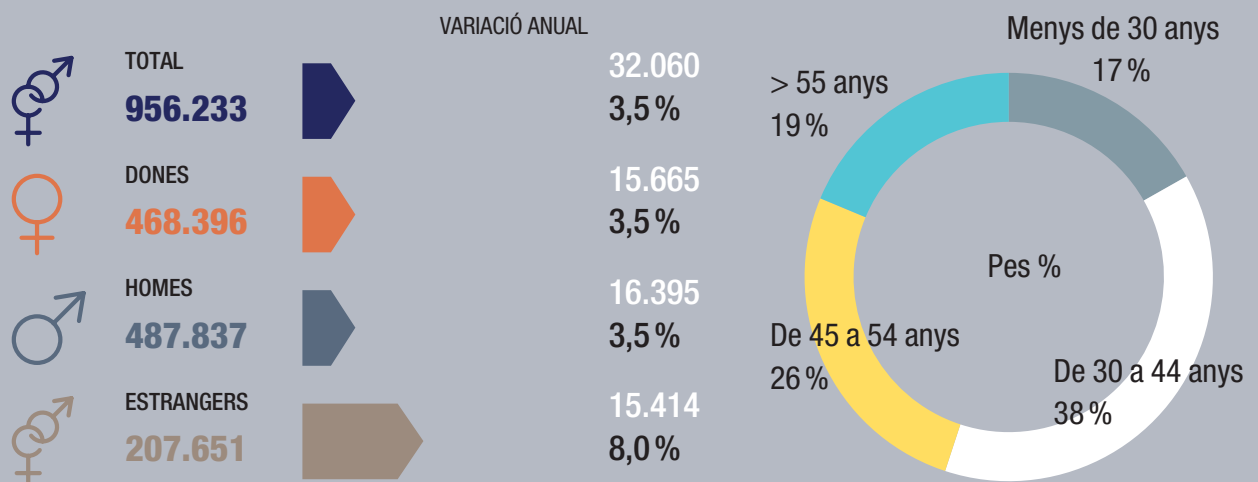

Resum executiu

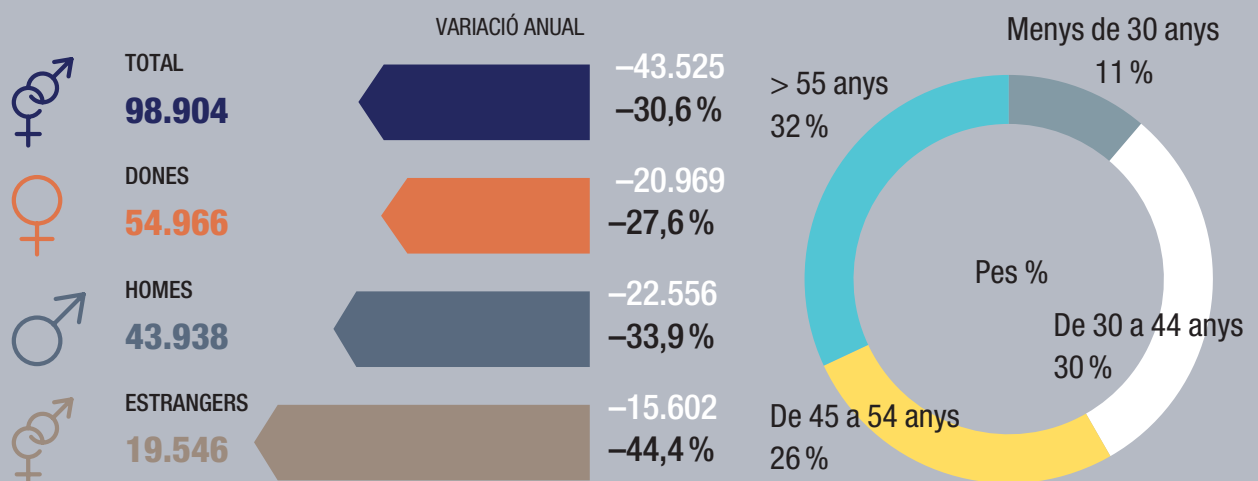
La comarca del Barcelonès presenta una evolució socioeconòmica positiva l'any 2021 en la gran majoria d'indicadors, després d'haver estat la comarca més castigada durant la crisi de la covid-19. Com que és la comarca més poblada i amb més activitat econòmica, la seva evolució influeix molt en l'evolució general del conjunt de la demarcació, i presenta valors molt similars en bona part dels indicadors. L'atur registrat s'ha reduït un -30,6% (-26,3% a la província), i destaca la caiguda a més de la meitat dels aturats menors de 30 anys (-52,0%) i entre la població de nacionalitat estrangera (-44,4%). La taxa d'atur se situa en el 9,2% (10,1% a la província).

L'ocupació registrada resident a la comarca ha augmentat un 3,5% (3,4% a la província), i és de les poques comarques on l'ocupació creix entre tots els grups d'edat analitzats. Alhora, els llocs de treball s'incrementen el 4,2% (4,0% a la província), amb creixements importants en activitats com els serveis de menjar i begudes i els serveis de tecnologies de la informació. El creixement es registra en el treball autònom (1,9%), i sobretot en el treball assalariat (4,6%). Pel que fa al nombre d'empreses, aquest augmenta un 2,1% (2,3% a la província).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2021

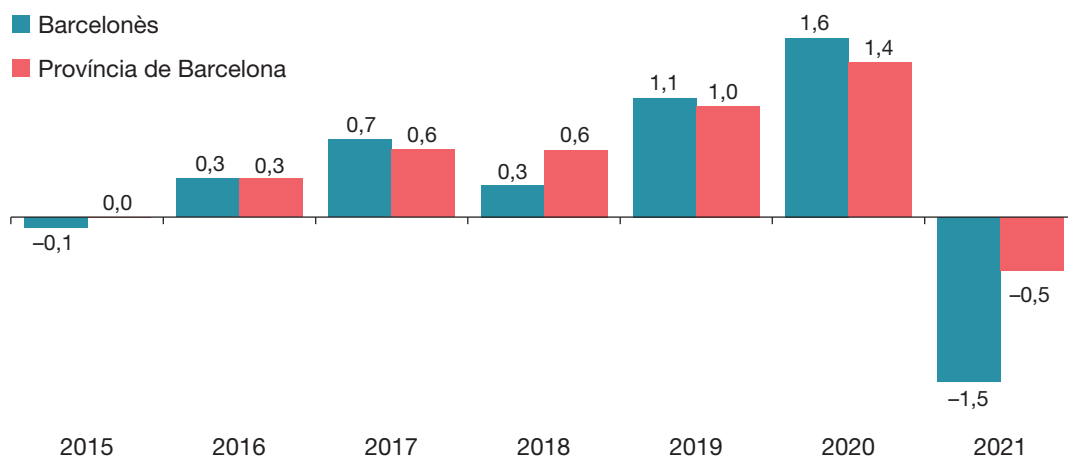
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2021

La comarca del Barcelonès té una superfície de 146 km², l'1,9 % de la superfície de la demarcació, és la comarca més petita i està integrada per cinc municipis. Barcelona n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2015-2021 (en percentatge)

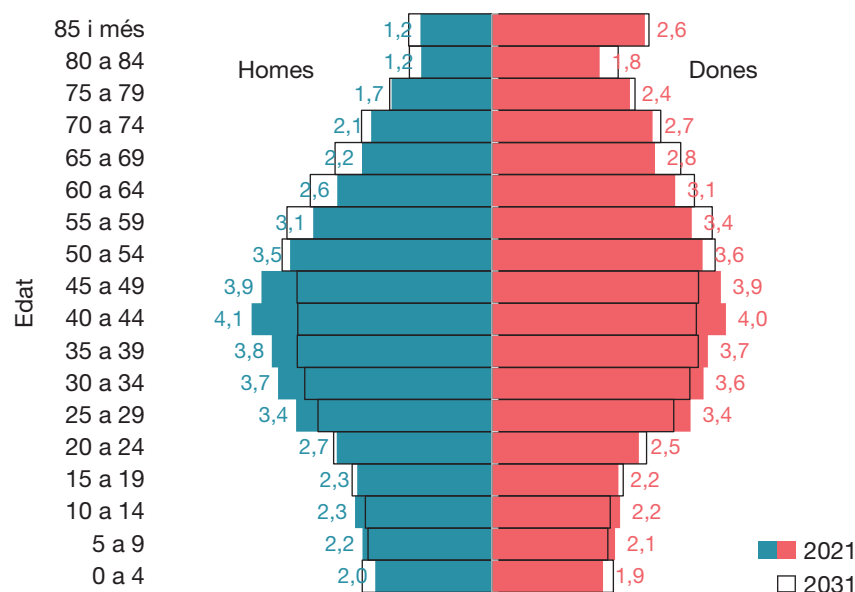

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Barcelonès es manté com la comarca més poblada de la província, amb 2.280.967 **habitants**, on resideix el 39,9 % de la població de la demarcació. L'any 2021 es comptabilitzen 33.653 habitants menys que el 2020 (-1,5 %). La població més jove encapçala la caiguda (-2,9 %), però també es registra una disminució en la població adulta (-1,4 %) i en la població gran (-0,7 %). La població de nacionalitat espanyola es redueix un -1,1 %, i la de nacionalitat estrangera cau un -2,7 %, especialment en les persones de nacionalitat boliviana (-10,4 %) i equatoriana (-9,0 %). La pèrdua de població és generalitzada als cinc municipis, tot i que els descensos més importants es registren a Santa Coloma de Gramenet (-1.154), l'Hospitalet de Llobregat (-4.725) i Barcelona (-27.450).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Barcelonès 2021-2031 (en percentatge)

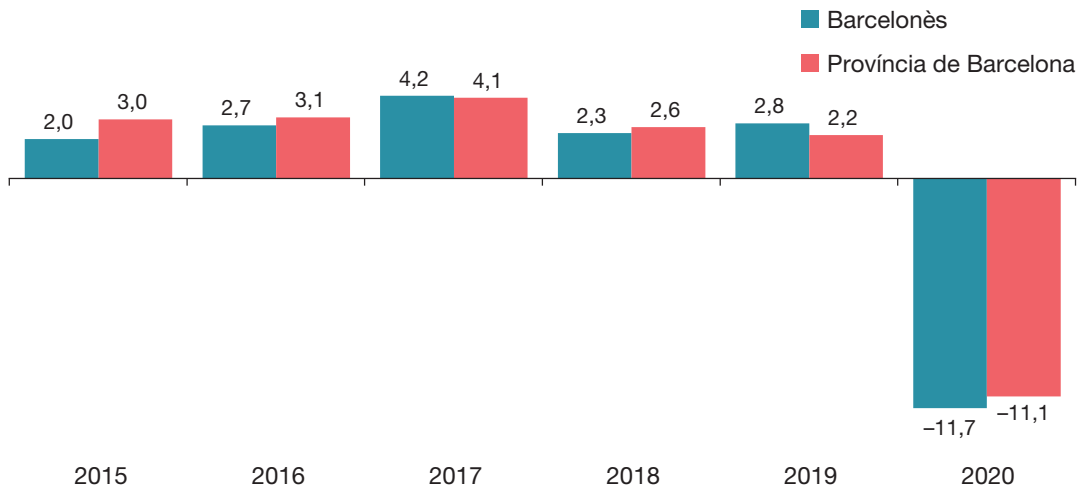

Amb una pèrdua anual del -1,5 %, el Barcelonès és la comarca que més retrocedeix aquest darrer any, i és un comportament generalitzat entre tots els grans grups d'edat, però s'observa amb més intensitat entre les persones joves.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

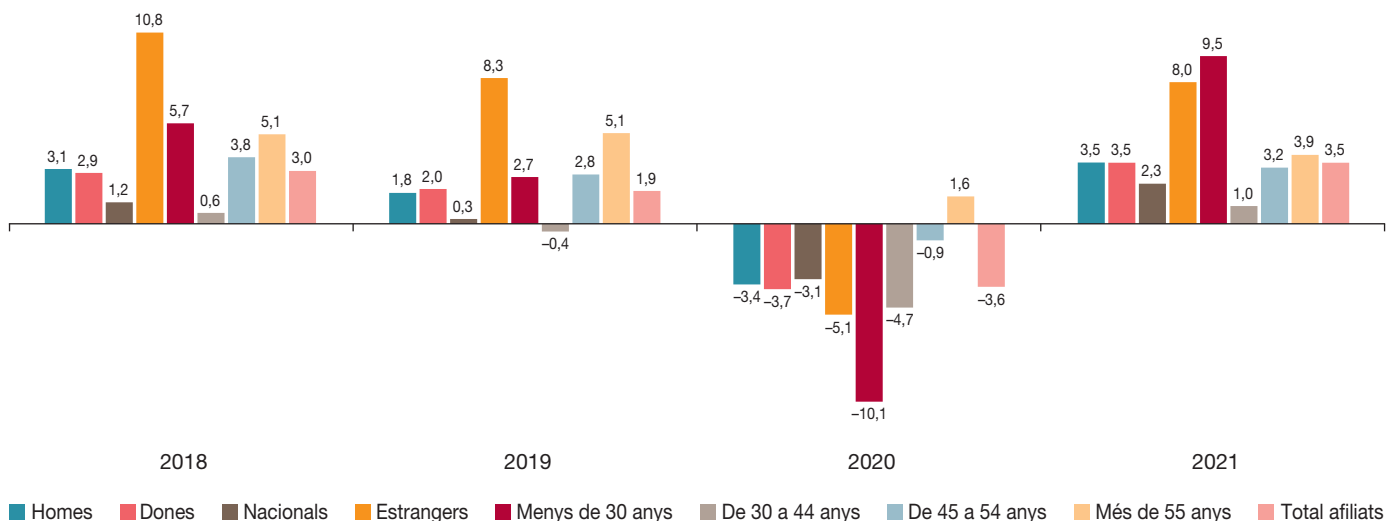
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2021

El Barcelonès registra una dinàmica positiva en la població ocupada, que creix en tots els grups d'edat analitzats, especialment entre la població ocupada més jove.

Segons l'Anuari econòmic comarcal 2021, del BBVA, la reducció del VAB de la comarca del Barcelonès (vegeu el gràfic 3) ha estat del -11,7 % durant l'any 2020. En canvi, l'ocupació registrada de la població resident a la comarca creix el 3,5 % l'any 2021, un increment similar al del conjunt de la província (3,4 %), amb una especial incidència sobre la població estrangera (8,0 %). Per grups d'edat, tots els grups analitzats creixen, i especialment entre les persones menors de 30 anys (9,5 %). L'any tanca amb 956.233 persones ocupades residents, 32.060 més que el 2020.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Barcelonès (en percentatge)

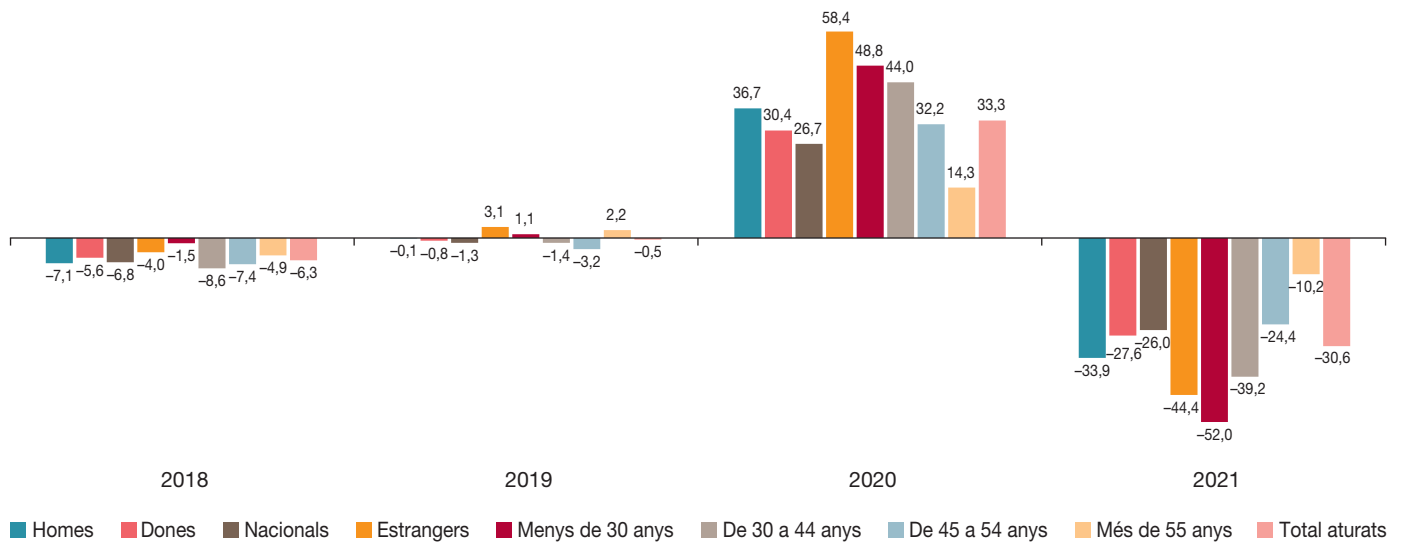
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

Al Barcelonès l'atur registrat (vegeu el gràfic 5) s'ha reduït en -43.525 persones l'any 2021, que ha suposat un descens del -30,6 % (-26,3 % a la província). L'any finalitza amb un total de 98.904 persones aturades registrades, i una taxa d'atur del 9,2 %, per sota de la taxa del conjunt de la província (10,1 %).

Segons el sexe, la caiguda de l'atur ha estat més accentuada entre els homes que entre les dones (-33,9 % i -27,6 % respectivament). L'atur nacional ha disminuït un -26,0 %, mentre que els aturats estrangers ho fan amb més intensitat (-44,4 %). Per edats, on tots els grups analitzats redueixen el nombre de persones aturades, destaca la caiguda a més de la meitat dels aturats menors de 30 anys (-52,0 %). D'entre els grans sectors d'activitat, el dels serveis ha estat el que ha registrat el descens més important en termes absoluts (-35.730), i el de persones sense ocupació anterior ho ha estat en termes relatius (-31,7 %).

Gràfic 5

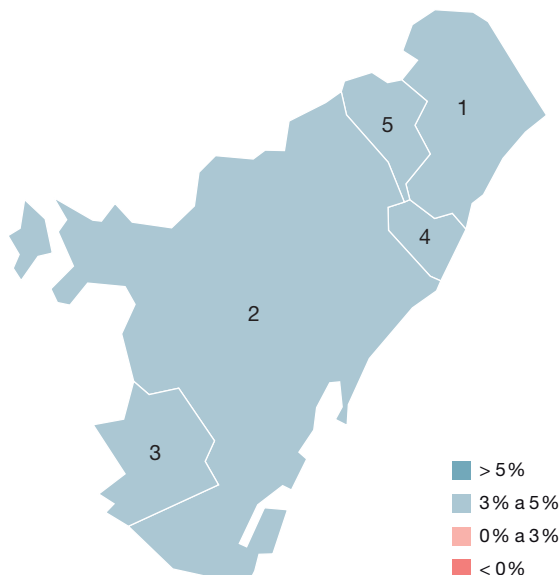
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Barcelonès (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació població ocupada registrada. Barcelonès, 2021 (en percentatge)

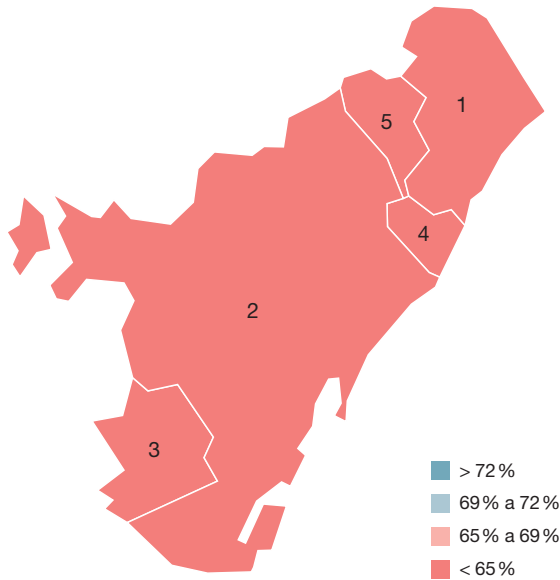
En acabar l'any 2021, la població aturada de la comarca s'ha reduït (-30,6 %) de forma més intensa que al conjunt de la demarcació, i la taxa d'atur (9,2 %) també es manté per sota.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Barcelonès, 2021

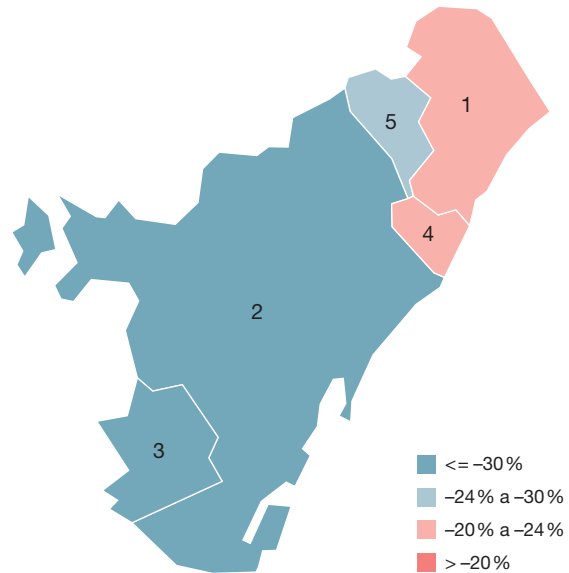
(en percentatge)

Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Barcelonès, 2021

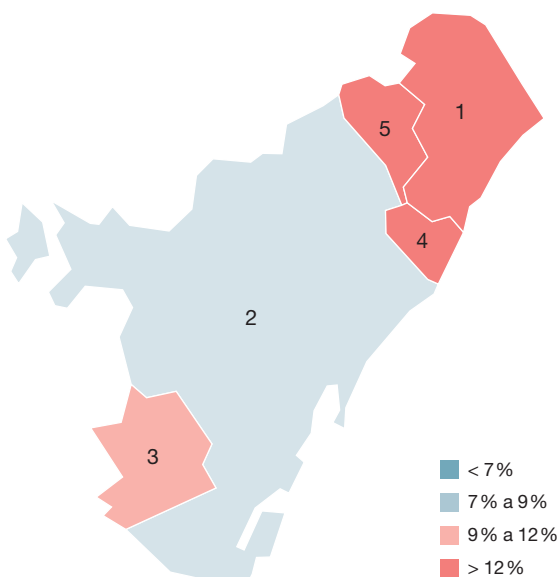
(en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Barcelonès, 2021

(en percentatge)

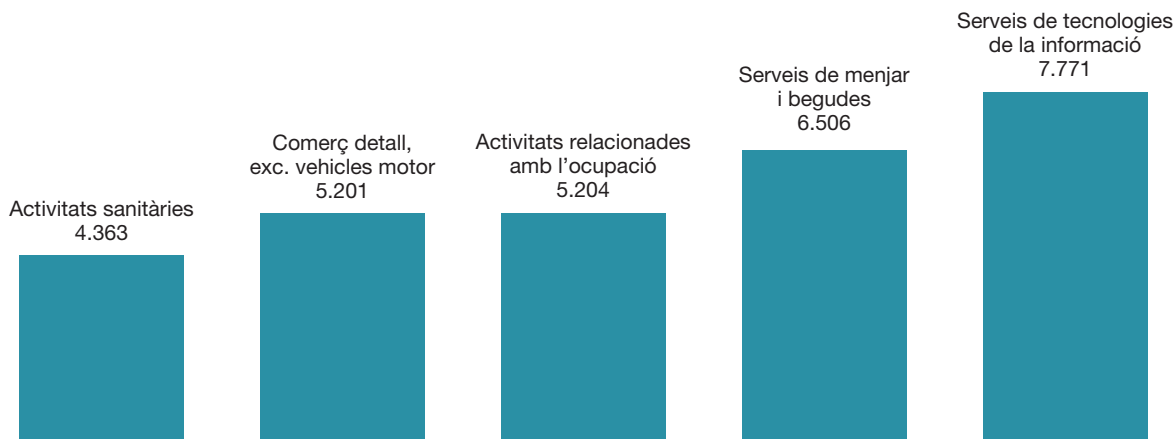

Tots els municipis de la comarca guanyen ocupació resident i l'atur cau. En aquest any, Sant Adrià del Besòs és l'únic municipi amb una taxa d'ocupació per sota del 60 %, i alhora manté una taxa d'atur superior al 15 %. Només Barcelona té una taxa d'atur inferior al 10 %.

- 1 Badalona
- 2 Barcelona
- 3 Hospitalet de Llobregat (L')
- 4 Sant Adrià de Besòs
- 5 Santa Coloma de Gramenet

Gràfic 6

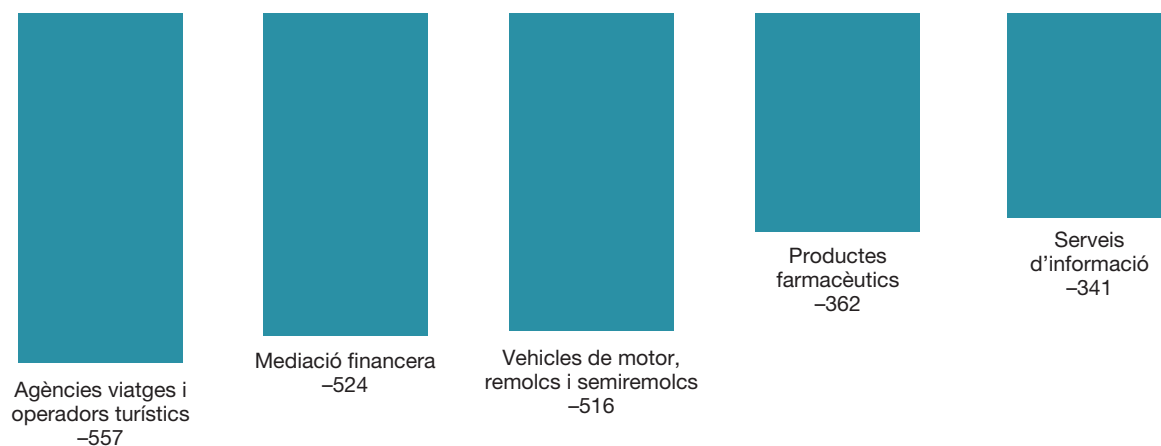
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball.
Barcelonès, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball.
Barcelonès, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

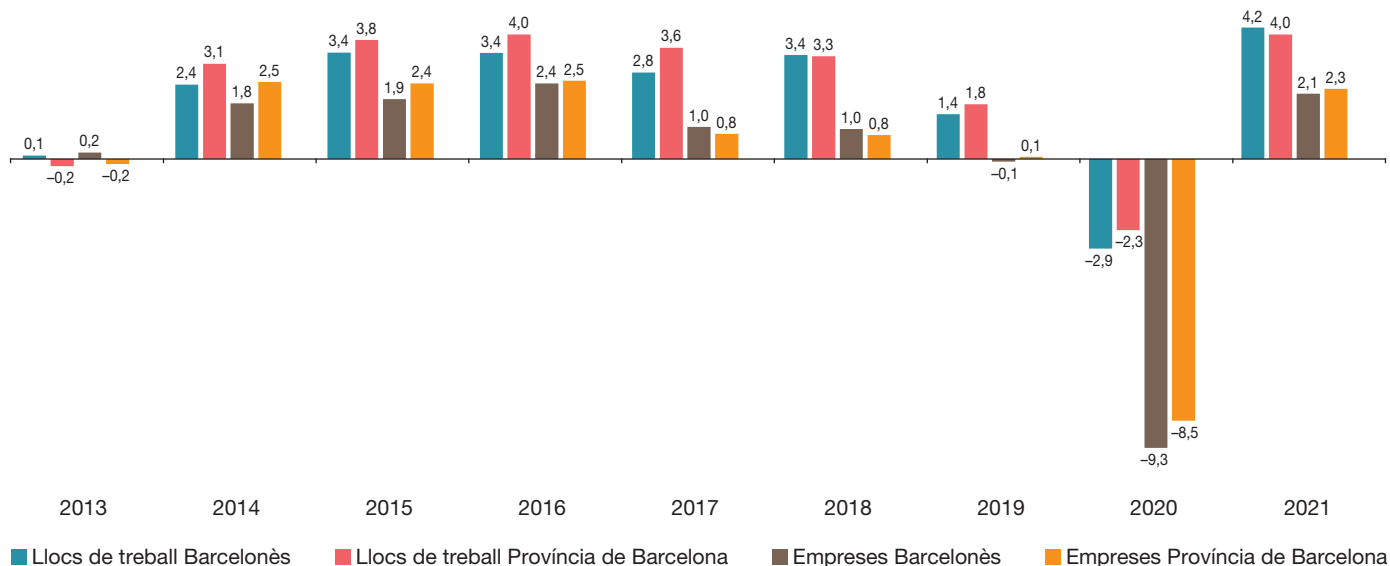
Al llarg de l'any 2021, 53 subsectors de la comarca han guanyat llocs de treball, d'entre els quals destaquen les activitats relacionades amb l'ocupació (5.204), serveis de menjar i begudes (6.506), i serveis de tecnologies de la informació (7.771). Per contra, 29 subsectors experimenten una caiguda dels llocs de treball.

A finals de 2021, el nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) al Barcelonès se situa en 1.306.198, 53.073 més que l'any anterior, que representa un augment interanual del 4,2 %, lleugerament per sobre del conjunt de la província (4,0 %), i

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

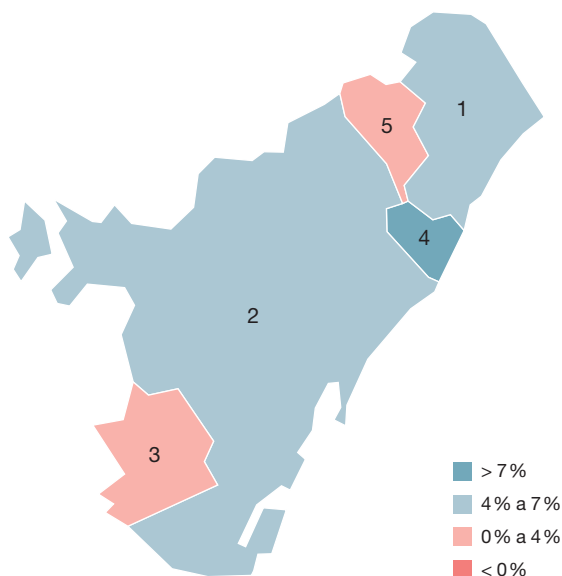
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

recupera i supera la pèrdua de llocs de treball registrada l'any 2020. El creixement es registra en el treball autònom (1,9%), i sobretot en el treball assalariat (4,6%).

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en els cinc municipis que formen la comarca. Els increments més grans s'han registrat a Barcelona (47.258), Badalona (3.888) i Sant Adrià de Besòs (751). Percentualment han estat aquests mateixos municipis els que han experimentat un creixement més intens: Barcelona (4,4%), Badalona (6,8%) i Sant Adrià de Besòs (7,3%).

Mapa 5

Variació llocs de treball registrats. Barcelonès, 2021 (en percentatge)

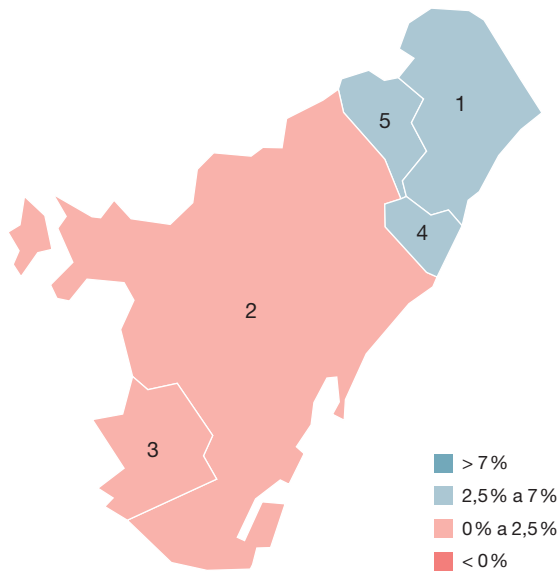
El nombre de llocs de treball a la comarca ha augmentat un 4,2% al llarg de l'any 2021 (1,9% autònoms, 4,6% assalariats). I el nombre d'empreses creix un 2,1% (1.706).

En el cas de les **empreses** (comptes de cotització) la variació interanual també ha estat positiva, concretament del 2,1 % (1.706), i finalitza l'any 2021 amb un total de 82.946 empreses. Es tracta d'un creixement sensiblement inferior al del conjunt de la província (2,3 %), però que no arriba a compensar la pèrdua registrada l'any 2020. Els subsectors econòmics amb més creixement han estat les activitats relacionades amb l'ocupació (5.204), els serveis de menjar i begudes (6.506) i els serveis de tecnologies de la informació (7.771).

Mapa 6

Variació empreses registrades.
Barcelonès, 2021 (en percentatge)

Els cinc municipis de la comarca creixen en nombre d'empreses durant el 2021, Barcelona encapçala aquest increment (1.328), seguida de Badalona (147) i l'Hospitalet de Llobregat (123).

El nombre de **prestacions per desocupació** el mes de desembre de 2021 se situa en 58.467, que representa una disminució de -20.831 respecte a un any abans. Degut a la reducció del nombre de persones aturades registrades, la taxa de cobertura arriba al 59,1 %, lleugerament per sota de la taxa del conjunt de la demarcació (59,8 %), i 3,4 punts per sobre de la del desembre de 2020 a la comarca (55,7 %).

El nombre de **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2021 arriba a 962.094, que són 186.374 més que l'any anterior, sobretot gràcies a l'impuls de la contractació en el sector serveis. L'evolució anual ha estat positiva, amb un increment del 24,0 %, però encara queda lluny de la xifra total de contractes que es va registrar l'any 2019, abans de la crisi de la covid-19. Per tipologia de contracte, l'increment anual de la contractació indefinida (35,7 %) resulta més intens que el de la contractació temporal (21,8 %).

Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030

Oriol Estela Barnet, Coordinador general del Pla estratègic metropolità de Barcelona

El Pla estratègic metropolità de Barcelona (PEMB) s'encarrega des de l'any 1988 de pensar el futur de la ciutat i el seu entorn a mitjà i llarg termini. Des dels seus inicis, s'han aprovat tres plans per a la ciutat (1990, 1994 i 1999) i dos plans d'escala metropolitana (2004 i 2010). La dimensió metropolitana ja es va adoptar, doncs, força abans de la constitució de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. L'any 2020, una dècada després de la constitució d'aquest nivell de govern, i en vista de la dimensió requerida per fer front a reptes com l'accés a l'habitatge, la mobilitat o la lluita contra l'emergència climàtica, el PEMB va decidir plantejar un nou pla estratègic que abastés el territori del que podem considerar com la «ciutat real».

Un nou pla estratègic amb tres novetats

La regió metropolitana de Barcelona és, doncs, el territori de referència per al nou pla estratègic, el Compromís metropolità 2030. Es tracta d'una escala que aplega més de cinc milions de persones que, quotidianament, viuen, estudien, treballen o realitzen activitats de lleure a les diverses ciutats que la conformen. Aquestes són les dinàmiques metropolitanas que ens han de guiar en el disseny de les intervencions públiques. També hauria de ser l'espai preferent per obtenir energia o aliments, així com per aprofitar al màxim el talent divers que s'hi aplega, si es vol avançar en matèria de resiliència.

Una segona novetat ha estat la vinculació d'aquest nou pla amb les agendes globals, com la Nova Agenda Urbana, els 17 objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 o l'European Green Deal, posant en el centre la reducció de les desigualtats socials i territorials i la lluita contra l'emergència climàtica.

Així mateix, el procés d'elaboració ha estat diferent del dels plans anteriors, i s'ha desenvolupat en quatre grans fases.

En la primera fase, que es va començar a implantar l'any 2018, l'Oficina de Coordinació del PEMB va actuar com a «sensor» de la realitat metropolitana, mitjançant l'escolta activa i la participació en tot tipus d'esdeveniments i espais de debat i treball que tinguessin a veure amb polítiques urbanes. D'aquesta manera, per exemple, durant l'any 2019 l'equip va ser present en més de 150 actes organitzats per institucions i entitats molt diverses recollint coneixement, posicionaments i propostes i aportant-hi la mirada metropolitana.

En la segona fase, ja en plena pandèmia, es va processar tot aquest treball previ per transformar-lo en reptes concrets susceptibles de ser tractats des de l'escala de la regió metropolitana. Es va comptar amb l'ajuda d'un comissariat format per dotze persones de perfils diversos (més una persona que en feia la coordinació) sobre la base de sis mirades diferents cap a la metròpoli. Aquestes mirades són la de la metròpoli resilient, la metròpoli pròspera, la metròpoli cohesionada, la metròpoli intel·ligent, la metròpoli multinivell i la metròpoli oberta. En van resultar 68 reptes que, formulats com a preguntes, van ser presentats al Consell General de desembre de 2020.

La tercera fase va consistir a tractar de donar resposta a aquestes preguntes o reptes mitjançant un procés de debat obert. Aquest ha estat el nucli del que hem anomenat *procés Barcelona Demà*, i ha servit per anar destil·lant els factors clau a partir dels quals concretar la proposta estratègica. Per a cadascuna de les mirades es va organitzar un Cicle Metropolità que consisteix en jornades a diversos punts del territori, l'encàrrec de monografies a persones expertes, la realització i enregistrament d'entrevistes a perfils més activistes i l'habilitació d'una web (barcelonadema-participa.cat) que ha servit alhora com a repositori i com a lloc de trobada i debat, gràcies a la tecnologia de la plataforma Decidim.

Finalment, la quarta fase ha consistit a definir les missions que han de configurar el Compromís Metropolità 2030, adaptant per a la planificació estratègica urbana els plantejaments de l'economista Mariana Mazzucato sobre la innovació orientada a missions. D'aquesta fase se n'han derivat vuit missions, cadascuna d'elles articulades en palanques i vectors que permeten encaixar-hi projectes de tot tipus d'actors i de naturalesa molt diversa, però tots alineats amb el compromís que expressa cada missió, que són els que s'enumeren a continuació.

Les vuit missions del Compromís Metropolità 2030

- **Missió Economia innovadora i inclusiva:** impulsar la transferència tecnològica per millorar la posició internacional com a regió innovadora.

Compromís: el 2030 el teixit econòmic de la regió metropolitana de Barcelona dedicarà com a mínim un 1,2% del PIB a despesa privada en R+D.

- **Missió Nivells de renda suficients:** assegurar que el treball permet sostenir una vida en condicions dignes.

Compromís: el 2030 s'haurà acordat un salari mínim de referència adaptat a la realitat de la regió metropolitana de Barcelona.

- **Missió Emergència ambiental i climàtica:** mitigar els efectes del canvi climàtic i assegurar un hàbitat saludable sobre la base d'una transició justa en el model energètic i la gestió sostenible dels recursos.

Compromís: el 2030 a la regió metropolitana de Barcelona s'haurà assolit una reducció del 45% de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

- **Missió Mobilitat sostenible i segura:** millorar la connectivitat i eficiència dels desplaçaments quotidians amb una reducció de la mobilitat no sostenible.

Compromís: el 2030 a la regió metropolitana de Barcelona s'haurà produït un canvi en la distribució modal dels desplaçaments d'un 10% en favor de l'ecomobilitat.

- **Missió Alimentació saludable:** garantir l'accés a una alimentació més saludable i sostenible per a tothom i a tot arreu.

Compromís: el 2030 la dieta de la població de la regió metropolitana de Barcelona es basarà en un 60% en aliments de proximitat.

- **Missió Cohesió territorial:** reduir la vulnerabilitat urbana i les desigualtats entre barris per garantir la igualtat d'oportunitats.

Compromís: el 2030 la població amb rendes baixes no superarà el 25% en el conjunt de barris vulnerables de la regió metropolitana de Barcelona.

- **Missió Habitatge adequat:** fer l'habitatge assequible, eficient i confortable com a fonament del dret a la ciutat.

Compromís: el 2030 la població de la regió metropolitana de Barcelona que pateix sobrecàrrega per despeses de lloguer i subministraments essencials serà inferior al 30%.

- **Missió Vitalitat cultural:** promoure els drets culturals per esdevenir una metròpoli més justa, equitativa i sostenible.

Compromís: el 2030 la participació de la població de la regió metropolitana de Barcelona en la vida cultural, en tota la seva diversitat, haurà augmentat un 10 %.

Junt amb aquestes missions, el *Compromís Metropolità 2030* planteja el desenvolupament d'instruments de governança que permetin actuar en l'escala de regió metropolitana per tal de poder avançar en la consecució de les missions, a partir de l'establiment de noves aliances entre actors i l'articulació de nous processos de col·laboració.

